

Matematikk 1T — Eksempel 2015

Løsningsforslag (Del 1 og Del 2)

Om dette løsningsforslaget. Uoffisielt, automatisk generert løsningsforslag. Oppgaveteksten er ikke gjengitt i sin helhet; hver oppgave vises med nummer og et kort sammendrag. **Kilde:** [oppgaven](#) og [matematikk.net sitt løsningsforslag](#). Slutt svar er sammenholdt med matematikk.net sin versjon — se den ved tvil.

DEL 1 — Uten hjelpemidler

Oppgave 1 (2 poeng)

Oppgave. a) Regn ut $8,20 \cdot 10^9 \cdot 1,50 \cdot 10^{-3}$ og skriv svaret på standardform. b) Skriv $\frac{(a^2)^4 \cdot (\frac{b}{a})^2}{a^3 \cdot b^{-2}}$ så enkelt som mulig.

a) Vi multipliserer tallene og legger sammen tierpotensene:

$$8,20 \cdot 10^9 \cdot 1,50 \cdot 10^{-3} = (8,20 \cdot 1,50) \cdot 10^{9-3} = 12,3 \cdot 10^6.$$

På standardform (ett siffer foran komma):

$$\boxed{1,23 \cdot 10^7}$$

b) Vi bruker potensreglene. Telleren:

$$(a^2)^4 = a^8, \quad \left(\frac{b}{a}\right)^2 = \frac{b^2}{a^2}, \quad \text{teller} = a^8 \cdot \frac{b^2}{a^2} = a^6 b^2.$$

Nevneren er $a^3 b^{-2}$. Da blir

$$\frac{a^6 b^2}{a^3 b^{-2}} = a^{6-3} b^{2-(-2)} = \boxed{a^3 b^4}.$$

Oppgave 2 (3 poeng)

Oppgave. a) Skriv $(a+b)^2 - (a-b)^2$ så enkelt som mulig. b) Faktoriser og forkort $\frac{2x+6}{2x^2-18}$.

a) Vi bruker kvadratsetningene:

$$(a + b)^2 - (a - b)^2 = (a^2 + 2ab + b^2) - (a^2 - 2ab + b^2) = \boxed{4ab}.$$

b) Vi faktorerer teller og nevner:

$$2x + 6 = 2(x + 3), \quad 2x^2 - 18 = 2(x^2 - 9) = 2(x - 3)(x + 3).$$

Da kan vi forkorte felles faktor $2(x + 3)$:

$$\frac{2(x + 3)}{2(x - 3)(x + 3)} = \boxed{\frac{1}{x - 3}} \quad (x \neq -3, x \neq 3).$$

Oppgave 3 (4 poeng)

Oppgave. $g(x) = \frac{1}{3}x^3 - x^2 - 3x + 4$, $D_g = \mathbb{R}$. a) Finn momentan vekstfart i $x = 1$. b) Finn eventuelle topp- og bunnpunkter.

a) Momentan vekstfart er den deriverte:

$$g'(x) = x^2 - 2x - 3.$$

I $x = 1$:

$$g'(1) = 1 - 2 - 3 = \boxed{-4}.$$

b) Topp- og bunnpunkter finner vi der $g'(x) = 0$:

$$x^2 - 2x - 3 = 0 \implies (x - 3)(x + 1) = 0 \implies x = -1 \text{ eller } x = 3.$$

Vi bruker den andrederiverte $g''(x) = 2x - 2$ til å avgjøre type:

- $x = -1$: $g''(-1) = -4 < 0 \implies$ **toppunkt**. $g(-1) = -\frac{1}{3} - 1 + 3 + 4 = \frac{17}{3} \approx 5,7$.
- $x = 3$: $g''(3) = 4 > 0 \implies$ **bunnpunkt**. $g(3) = 9 - 9 - 9 + 4 = -5$.

$$\boxed{\text{Toppunkt } (-1, \frac{17}{3}), \quad \text{bunnpunkt } (3, -5)}.$$

Oppgave 4 (5 poeng)

Oppgave. a) En sirkel og et kvadrat har begge omkrets 16. Hvilken figur har størst areal? b) Arealet av et trapes er $A = \frac{(a + b)}{2} \cdot h$. Uttrykk h ved A , a og b . c) Et trapes har areal $18,0 \text{ cm}^2$, høyde $3,0 \text{ cm}$, og den ene parallelle siden er $2,0 \text{ cm}$ lengre enn den andre. Finn lengdene av de parallelle sidene.

a) *Kvadrat*: omkrets 16 gir side $\frac{16}{4} = 4$, så areal $= 4^2 = 16$.

Sirkel: omkrets $2\pi r = 16$ gir $r = \frac{8}{\pi}$. Areal:

$$\pi r^2 = \pi \left(\frac{8}{\pi}\right)^2 = \frac{64}{\pi} \approx 20,4.$$

Siden $\frac{64}{\pi} \approx 20,4 > 16$, har **sirkelen størst areal**.

Sirkelen har størst areal ($\frac{64}{\pi} \approx 20,4$ mot 16).

b) Vi løser formelen med hensyn på h :

$$A = \frac{(a+b)}{2} \cdot h \implies h = \frac{2A}{a+b}.$$

c) La den korteste parallelle siden være a . Da er den andre $a+2$. Med $A = 18,0$ og $h = 3,0$:

$$18 = \frac{a + (a+2)}{2} \cdot 3 = \frac{(2a+2) \cdot 3}{2} = 3(a+1).$$

Da er $a+1 = 6$, altså $a = 5$. Den andre siden er $a+2 = 7$.

De parallelle sidene er 5,0 cm og 7,0 cm.

Oppgave 5 (3 poeng)

Oppgave. a) Tegn en rettvinklet trekant ABC der $\sin B = \frac{2}{5}$. b) To trekkanter er gitt i figuren: trekant ABC med sider 5 og 4 og mellomliggende vinkel 140° , og trekant DEF med sider 5 og 4 og mellomliggende vinkel 30° . Undersøk hvilken som har størst areal.

a) I en rettvinklet trekant er $\sin B = \frac{\text{motstående katet}}{\text{hypotenus}}$. Vi velger derfor en trekant med rett vinkel i (for eksempel) C , der

$$\text{motstående katet til } B = 2, \quad \text{hypotenus} = 5.$$

Den siste kateten finnes med Pytagoras: $\sqrt{5^2 - 2^2} = \sqrt{21}$. Skissen blir en rettvinklet trekant med hypotenus 5, kateten motstående B lik 2 og den andre kateten $\sqrt{21} \approx 4,58$. (Alle trekkanter formlike med denne er gyldige svar.)

b) Vi bruker arealformelen $A = \frac{1}{2} ab \sin V$ for begge trekantene. Begge har $ab = 5 \cdot 4 = 20$, så det er bare sinusverdien til den mellomliggende vinkelen som skiller dem:

$$A_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 5 \cdot 4 \cdot \sin 140^\circ = 10 \sin 140^\circ \approx 6,43,$$

$$A_{DEF} = \frac{1}{2} \cdot 5 \cdot 4 \cdot \sin 30^\circ = 10 \cdot \frac{1}{2} = 5,00.$$

Siden $\sin 140^\circ \approx 0,643 > \sin 30^\circ = 0,5$, har

trekant ABC størst areal ($\approx 6,43$ mot $5,00$).

Oppgave 6 (4 poeng)

Oppgave. a) Finn likningen for den rette linjen gjennom $(1, 2)$ og $(2, 4)$. b) For $f(x) = x^2 + 4$, bruk definisjonen av den deriverte til å vise at $f'(x) = 2x$.

a) Stigningstallet er

$$a = \frac{4 - 2}{2 - 1} = 2.$$

Likningen $y = 2x + b$ gjennom $(1, 2)$ gir $2 = 2 \cdot 1 + b \Rightarrow b = 0$. Altså

$$y = 2x.$$

b) Den deriverte ved grensedefinisjonen:

$$f'(x) = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{f(x + \Delta x) - f(x)}{\Delta x}.$$

Vi regner ut telleren:

$$f(x + \Delta x) - f(x) = [(x + \Delta x)^2 + 4] - [x^2 + 4] = x^2 + 2x \Delta x + (\Delta x)^2 + 4 - x^2 - 4 = 2x \Delta x + (\Delta x)^2.$$

Setter inn og forkorter Δx :

$$f'(x) = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{2x \Delta x + (\Delta x)^2}{\Delta x} = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} (2x + \Delta x) = \boxed{2x}.$$

Oppgave 7 (4 poeng)

Oppgave. Siri har 2 brune, 2 røde, 2 blå, 2 hvite og 2 rosa sokker (10 til sammen). Hun tar tilfeldig to sokker. a) Sannsynligheten for to rosa sokker. b) Sannsynligheten for én rosa og én sokk med annen farge.

a) Det er $\binom{10}{2} = 45$ måter å trekke to sokker på. Antall måter å trekke begge de rosa er $\binom{2}{2} = 1$:

$$P(\text{to rosa}) = \frac{1}{45} \approx 0,022. \quad \boxed{\frac{1}{45}}$$

Alternativt: $P = \frac{2}{10} \cdot \frac{1}{9} = \frac{2}{90} = \frac{1}{45}.$

b) Vi vil ha nøyaktig én rosa og én av en annen farge. Det er 2 rosa å velge blant og 8 ikke-rosa:

$$P(1 \text{ rosa}, 1 \text{ annen}) = \frac{\binom{2}{1} \binom{8}{1}}{\binom{10}{2}} = \frac{2 \cdot 8}{45} = \frac{16}{45} \approx 0,356. \quad \boxed{\frac{16}{45}}$$

Oppgave 8 (6 poeng)

Oppgave. a) Løs $-\frac{1}{4}x + 2 = 2x - \frac{5}{2}$. b) Løs systemet $x + y = 7$, $3x - 2y = -4$. c) Løs ulikheten $-2x^2 + 9x + 5 \leq 0$.

a) Vi ganger hele likningen med 4 for å bli kvitt brøkene:

$$-x + 8 = 8x - 10 \implies 8 + 10 = 8x + x \implies 18 = 9x \implies \boxed{x = 2}.$$

b) Fra den første likningen er $y = 7 - x$. Sett inn i den andre:

$$3x - 2(7 - x) = -4 \implies 3x - 14 + 2x = -4 \implies 5x = 10 \implies x = 2.$$

Da er $y = 7 - 2 = 5$.

$$\boxed{x = 2, \quad y = 5}$$

c) Vi finner nullpunktene til $-2x^2 + 9x + 5$:

$$x = \frac{-9 \pm \sqrt{81 + 40}}{-4} = \frac{-9 \pm 11}{-4} \implies x = -\frac{1}{2} \text{ eller } x = 5.$$

Parabelen åpner **nedover** ($a = -2 < 0$), så uttrykket er negativt (eller null) *utenfor* nullpunktene:

$$\boxed{x \leq -\frac{1}{2} \quad \text{eller} \quad x \geq 5}$$

Oppgave 9 (2 poeng)

Oppgave. $f(x) = 4x^2 + bx + c$ har bare ett nullpunkt, og grafen skjærer y -aksen i $(0, 1)$. Bestem b og c .

Løsning. At grafen skjærer y -aksen i $(0, 1)$ betyr $f(0) = c = 1$.

Ett nullpunkt betyr at diskriminanten er null:

$$b^2 - 4ac = 0 \implies b^2 - 4 \cdot 4 \cdot 1 = 0 \implies b^2 = 16 \implies b = \pm 4.$$

$$\boxed{c = 1, \quad b = 4 \text{ eller } b = -4}$$

Begge gir et gyldig dobbeltnullpunkt: $b = 4$ gir nullpunkt i $x = -\frac{1}{2}$, og $b = -4$ gir nullpunkt i $x = \frac{1}{2}$.

Oppgave 10 (3 poeng)

Oppgave. $\triangle PQM$ med $P(0, x)$, $Q(x, 0)$, $M(4, 2)$ er innskrevet i $\triangle AOB$ ($A(0, 4)$, $O(0, 0)$, $B(8, 0)$).

a) Vis at arealet er $T(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 3x$, $x \in [0, 4]$. b) Bestem x slik at arealet blir størst mulig.

a) Med hjørnene $P(0, x)$, $Q(x, 0)$, $M(4, 2)$ bruker vi arealformelen (skolissemetoden):

$$T = \frac{1}{2} |x_P(y_Q - y_M) + x_Q(y_M - y_P) + x_M(y_P - y_Q)|.$$

Setter inn $P(0, x)$, $Q(x, 0)$, $M(4, 2)$:

$$T = \frac{1}{2} |0 \cdot (0 - 2) + x \cdot (2 - x) + 4 \cdot (x - 0)| = \frac{1}{2} |2x - x^2 + 4x| = \frac{1}{2} |-x^2 + 6x|.$$

For $x \in [0, 4]$ er $-x^2 + 6x = x(6 - x) \geq 0$, så vi kan droppe tallverdittegnet:

$$T(x) = \frac{1}{2}(-x^2 + 6x) = \boxed{-\frac{1}{2}x^2 + 3x}.$$

b) Maksimum finner vi der $T'(x) = 0$:

$$T'(x) = -x + 3 = 0 \implies x = 3.$$

Siden $T''(x) = -1 < 0$ er dette et toppunkt. Arealet blir da

$$T(3) = -\frac{1}{2} \cdot 9 + 9 = \frac{9}{2} = 4,5.$$

$$\boxed{x = 3 \text{ gir størst areal, } T(3) = 4,5.}$$

DEL 2 — Med hjelpemidler

Merk: Dette eksempelsettet inneholder med vilje flere CAS-oppgaver enn et ordinært sett, for å vise eksempler på bruk av digitale verktøy.

Oppgave 1 (4 poeng)

Oppgave. I $\triangle ABC$ er $\angle C = 90^\circ$, og høyden fra C på AB er 6. Trekanten har omkrets 30. Sidene er a , b , c . a) Forklar likningssystemet $a + b + c = 30$, $a^2 + b^2 = c^2$, $ab = 6c$. b) Bruk CAS til å bestemme a , b , c .

a) Vi forklarer hver likning:

- $a + b + c = 30$: omkretsen er summen av de tre sidene.
- $a^2 + b^2 = c^2$: trekanten er rettvinklet i C , så $c = AB$ er hypotenusen og Pytagoras gjelder.
- $ab = 6c$: arealet kan regnes på to måter. Med katetene a og b er $A = \frac{1}{2}ab$. Med grunnlinjen $c = AB$ og høyden 6 er $A = \frac{1}{2}c \cdot 6 = 3c$. Setter vi disse like: $\frac{1}{2}ab = 3c$, altså $ab = 6c$.

b) Systemet løses i CAS (eller for hånd ved innsetting). Resultatet er

$$\boxed{a = 7,5, \quad b = 10, \quad c = 12,5}$$

(eller $a = 10, b = 7,5$ — sidene a og b er ombyttbare). Dette er en 3-4-5-trekant skalert med faktoren 2,5. Kontroll: $7,5 + 10 + 12,5 = 30$, $7,5^2 + 10^2 = 56,25 + 100 = 156,25 = 12,5^2$, og $7,5 \cdot 10 = 75 = 6 \cdot 12,5$. ✓

Oppgave 2 (4 poeng)

Oppgave. I en klasse er det 30 elever. 20 er fornøyde med matematikkarakteren. 80 % av de fornøyde gjør lekser hver time; 10 % av de som ikke er fornøyde gjør også lekser hver time. a) Lag valgtre eller krysstabell. b) P (en tilfeldig elev gjør lekser). c) P (fornøyd | gjør lekser).

a) Vi regner ut antallet i hver gruppe:

- Fornøyde: 20. Av disse gjør 80 % $\cdot 20 = 16$ lekser, og 4 gjør ikke.
- Ikke fornøyde: $30 - 20 = 10$. Av disse gjør 10 % $\cdot 10 = 1$ lekser, og 9 gjør ikke.

Krysstabell:

	Gjør lekser	Gjør ikke lekser	Sum
Fornøyd	16	4	20
Ikke fornøyd	1	9	10
Sum	17	13	30

b) Totalt $16 + 1 = 17$ elever gjør lekser hver time:

$$P(\text{lekser}) = \frac{17}{30} \approx 0,567 \approx 56,7\%. \quad \boxed{\frac{17}{30}}$$

c) Av de 17 som gjør lekser er 16 fornøyde:

$$P(\text{fornøyd} \mid \text{lekser}) = \frac{16}{17} \approx 0,941 \approx 94,1\%. \quad \boxed{\frac{16}{17}}$$

Oppgave 3 (2 poeng)

Oppgave. Et kartutsnitt viser en strekning AB . Det er målt $AC = 40,0$ m, $\angle A = 69,7^\circ$ (vinkelen $\angle CAB$) og $\angle C = 94,9^\circ$ (vinkelen $\angle ACB$). Bruk CAS til å bestemme avstanden fra A til B .

Løsning. I trekant ABC kjenner vi siden $AC = 40,0$ og to vinkler. Den tredje vinkelen er

$$\angle B = 180^\circ - 69,7^\circ - 94,9^\circ = 15,4^\circ.$$

Siden AB ligger motstående $\angle C$ og AC ligger motstående $\angle B$, gir sinussetningen

$$\frac{AB}{\sin C} = \frac{AC}{\sin B} \implies AB = AC \cdot \frac{\sin 94,9^\circ}{\sin 15,4^\circ} = 40,0 \cdot \frac{\sin 94,9^\circ}{\sin 15,4^\circ}.$$

$$AB \approx 40,0 \cdot \frac{0,9963}{0,2656} \approx 150,1 \text{ m.}$$

$$AB \approx 150 \text{ m}$$

Oppgave 4 (2 poeng)

Oppgave. Tre trær danner en trekant med sider 14,0 m, 20,0 m og 24,0 m. Bruk CAS til å bestemme arealet.

Løsning. Vi bruker Herons formel. Halve omkretsen er

$$s = \frac{14 + 20 + 24}{2} = 29.$$

Arealet:

$$A = \sqrt{s(s-14)(s-20)(s-24)} = \sqrt{29 \cdot 15 \cdot 9 \cdot 5} = \sqrt{19575} \approx 139,9 \text{ m}^2.$$

$$A \approx 140 \text{ m}^2$$

Oppgave 5 (3 poeng)

Oppgave. $f(x) = \frac{10}{x^2} + 5$, $x > 0$. $A = (0,0)$, B ligger på x -aksen, C ligger på grafen til f , og $\angle B = 90^\circ$. Bruk CAS til å finne den eksakte x som gjør arealet av $\triangle ABC$ minst mulig, og hvor stort arealet blir.

Løsning. Siden $\angle B = 90^\circ$ og B ligger på x -aksen, ligger C rett over B . La $B = (x, 0)$; da er $C = (x, f(x))$. De to katetene blir

$$AB = x \quad (\text{langs } x\text{-aksen}), \quad BC = f(x) = \frac{10}{x^2} + 5.$$

Arealet av den rettvinklede trekanten:

$$T(x) = \frac{1}{2} AB \cdot BC = \frac{1}{2} x \left(\frac{10}{x^2} + 5 \right) = \frac{5}{x} + \frac{5x}{2}.$$

Vi deriverer og setter lik null:

$$T'(x) = -\frac{5}{x^2} + \frac{5}{2} = 0 \implies \frac{5}{x^2} = \frac{5}{2} \implies x^2 = 2 \implies x = \sqrt{2}.$$

(Fortegnsskifte fra negativ til positiv $\implies$ minimum.) Det minste arealet er

$$T(\sqrt{2}) = \frac{5}{\sqrt{2}} + \frac{5\sqrt{2}}{2} = \frac{5\sqrt{2}}{2} + \frac{5\sqrt{2}}{2} = 5\sqrt{2} \approx 7,07.$$

$$x = \sqrt{2}, \quad T_{\min} = 5\sqrt{2} \approx 7,07.$$

Oppgave 6 (6 poeng)

Oppgave. Folketallet i to bygder i perioden 2006–2014 ($x = \text{år etter 2006}$):

$$A(x) = 0,54x^3 + 6,32x^2 + 33,8x + 1410, \quad B(x) = -0,20x^3 - 5,32x^2 + 18,8x + 1693, \quad x \in [0, 8].$$

a) Bruk graftegner til å bestemme 1) når folketallet i bygd B var størst og hvor mange som bodde der da, 2) når folketallet var likt i bygdene, 3) når samlet folketall passerte 3500. b) Bruk CAS til å løse a)2). c) Løs a)1) ved derivasjon.

a) (**graftegner**). Vi tegner $A(x)$ og $B(x)$ og leser av:

1. **Bygd B størst:** B har toppunkt ved $x \approx 1,6$, der $B \approx 1709$. Det vil si rundt **2007–2008** med om lag **1700 innbyggere**.
2. **Likt folketall:** grafene skjærer hverandre ved $x \approx 3,9$ (innenfor $[0, 8]$), altså rundt **2010**, da begge bygder hadde om lag **1670 innbyggere**.
3. **Samlet folketall passerer 3500:** vi tegner $S(x) = A(x) + B(x)$ og finner $S(x) = 3500$ ved $x \approx 5,7$. Samlet folketall passerte 3500 rundt **2011–2012**. (Kontroll: $S(0) \approx 3103$, $S(8) \approx 3762$, så summen vokser og krysser 3500 én gang.)

b) (**CAS**) — løser a)2). Vi løser likningen $A(x) = B(x)$:

$$0,54x^3 + 6,32x^2 + 33,8x + 1410 = -0,20x^3 - 5,32x^2 + 18,8x + 1693.$$

Samler alt på én side:

$$0,74x^3 + 11,64x^2 + 15x - 283 = 0.$$

CAS gir én løsning i intervallet $[0, 8]$:

$$x \approx 3,93 \text{ (altså rundt år 2010), } A \approx B \approx 1673.$$

c) (**derivasjon**) — løser a)1). Vi deriverer B og setter lik null:

$$B'(x) = -0,60x^2 - 10,64x + 18,8 = 0.$$

abc-formelen gir

$$x = \frac{10,64 \pm \sqrt{10,64^2 + 4 \cdot 0,60 \cdot 18,8}}{2 \cdot (-0,60)} = \frac{10,64 \pm \sqrt{158,3}}{-1,2}.$$

Den positive løsningen i $[0, 8]$ er $x \approx 1,62$. Siden $B'' < 0$ er dette et toppunkt. Folketallet er da

$$B(1,62) \approx 1709.$$

$$x \approx 1,6 \text{ (rundt 2007–2008)}, \quad B_{\max} \approx 1700 \text{ innbyggere.}$$

Oppgave 7 (3 poeng)

Oppgave. Et vindu er satt sammen av et rektangel og en halvsirkel oppå (halvsirkelens diameter er rektangelets bredde). Vinduet har omkrets 8,0 m. Bestem radius r i halvsirkelen slik at arealet blir størst mulig, og finn dette arealet.

Løsning. La rektangelet ha bredde $2r$ (lik halvsirkelens diameter) og høyde h . Omkretsen til vinduet består av bunnen, de to sidene og halvsirkelbuen (diameteren er **inni** figuren og teller ikke):

$$O = 2r + 2h + \pi r = 8.$$

Løser vi for h :

$$h = \frac{8 - 2r - \pi r}{2} = 4 - r - \frac{\pi r}{2}.$$

Arealet er rektangel pluss halvsirkel:

$$A(r) = 2r \cdot h + \frac{1}{2}\pi r^2 = 2r \left(4 - r - \frac{\pi r}{2}\right) + \frac{1}{2}\pi r^2 = 8r - 2r^2 - \pi r^2 + \frac{1}{2}\pi r^2 = 8r - 2r^2 - \frac{\pi}{2}r^2.$$

Vi deriverer og setter lik null:

$$A'(r) = 8 - 4r - \pi r = 0 \implies r(4 + \pi) = 8 \implies r = \frac{8}{4 + \pi} \approx 1,12 \text{ m.}$$

Siden $A''(r) = -4 - \pi < 0$ er dette et maksimum. Det største arealet er

$$A\left(\frac{8}{4 + \pi}\right) = \frac{32}{4 + \pi} \approx 4,48 \text{ m}^2.$$

$$r = \frac{8}{4 + \pi} \approx 1,12 \text{ m}, \quad A_{\max} = \frac{32}{4 + \pi} \approx 4,48 \text{ m}^2.$$

(Legg merke til at $h = 4 - r - \frac{\pi}{2}r = r$ ved maksimum — den rette delen av vinduet er da like høy som radien.)

Uoffisielt, automatisk generert løsningsforslag. Kilde og fasit: matematikk.net. Ikke tilknyttet Utdanningsdirektoratet.